

WALES AUDIT OFFICE
SWYDDFA ARCHWILIO CYMRU

Archwilydd Cyffredinol Cymru
Auditor General for Wales

Rhoi Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol ar Waith – Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr

Blwyddyn archwilio: 2019

Dyddiad cyhoeddi: Hydref 2019

Cyfeirnod y ddogfen: 1459A2019-20

Paratowyd y ddogfen hon fel rhan o waith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol, gan gynnwys a15 o Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Os ceir cais am wybodaeth y gall y ddogfen hon fod yn berthnasol iddi, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000.

Mae Cod adran 45 yn nodi'r arfer o ran trin ceisiadau a ddisgwylir gan awdurdodau cyhoeddus, gan gynnwys ymgynghori â thrydydd partïon perthnasol. Mewn perthynas â'r ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru yn drydydd partïon perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynglŷn â datgelu neu aildefnyddio'r ddogfen hon i Swyddfa Archwilio Cymru yn swyddog.gwybodaeth@archwilio.cymru.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi. We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English. Corresponding in Welsh will not lead to delay.

Roedd y tîm a gyflawnodd y gwaith yn cynnwys Philip Jones ac Andrew Doughton.

Cynnwys

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi gwneud cynnydd o ran cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy a'r pum ffordd o weithio, er bod gwahaniaethau rhwng blaenoriaethau rhanddeiliaid yn dal i fod.

Adroddiad Cryno

Cefndir	5
Ffocws y gwaith	5
Prif ganfyddiadau	6
Cyfleoedd ar gyfer gwella	7

Adroddiad Manwl

Rhan 1 – Trefniadau corfforaethol

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi gwneud cynnydd o ran gwreiddio'r egwyddor datblygu cynaliadwy er mwyn gwneud pethau'n wahanol, ac mae angen cynnal hyn i gyflawni'r newid y mae am ei weld

9

Rhan 2 – Archwilio'r gwaith mewn perthynas â 'Ffyrdd iach o fyw – pwysau iach'

Mae enghreifftiau da o'r modd y mae'r pum ffordd o weithio'n cael eu cymhwyso, er bod gwahaniaethau rhwng blaenoriaethau rhanddeiliaid a heriau cyllido hirdymor yn dal i fodoli

12

Hirdymor: Mae ffocws clir ar anghenion byrdymor a hirdymor, ond nid yw'r model cyllido presennol yn seiliedig ar ddull hirdymor

12

Atal: Ffyrdd iach o fyw – mae pwysau iach yn seiliedig ar atal a bydd angen i glystyrau gael eu cynorthwyo'n llawn i roi'r dull hwn ar waith

13

Integreiddio: Mae'r dull Labordai Byw wedi adnabod camau cyffredin posibl i helpu'r Bwrdd Iechyd a'i bartneriaid i fynd i'r afael â gordewdra, er nad yw'r dull cyffredinol o fynd ar drywydd integreiddio'n systematig eto

14

Cydweithio: Er gwaethaf cydweithio effeithiol, mae tensiynau wedi codi pan nad yw blaenoriaethau sefydliadol wedi'u halinio â'i gilydd

14

Cynnwys: Mae'r Bwrdd Iechyd yn cydnabod pwysigrwydd cynnwys pobl wrth fynd i'r afael â gordewdra ac nad yw'r GIG yn gallu gwneud hynny ar ei ben ei hun

15

Atodiadau

Atodiad 1 – Y Cam: 'Ffyrdd iach o fyw – pwysau iach'	17
--	----

Atodiad 2 – Y Pum Ffordd o Weithio	19
Atodiad 3 – Ymateb Rheolwyr y Bwrdd Iechyd	21

Adroddiad Cryno

Cefndir

- 1 Yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 (y Ddeddf) mae'n ofynnol yn statudol i Archwilydd Cyffredinol Cymru (yr Archwilydd Cyffredinol) archwilio cyrff cyhoeddus i asesu i ba raddau y maent wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth:
 - a. pennu eu hamcanion llesiant; a
 - b. cymryd camau i'w cyflawni.
- 2 Mae'r Ddeddf yn diffinio'r egwyddor datblygu cynaliadwy fel gweithredu mewn modd: '...sy'n ceisio sicrhau bod anghenion y presennol yn cael eu diwallu heb beryglu gallu cenedlaethau'r dyfodol i ddiwallu eu hanghenion hwythau'
- 3 Rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol ddarparu adroddiad ar ei archwiliadau ar gyfer Cynulliad Cenedlaethol Cymru o leiaf flwyddyn cyn pob un o etholiadau'r Cynulliad. Rhaid cyhoeddi'r adroddiad cyntaf o'i fath erbyn 2020, cyn etholiadau'r Cynulliad yn 2021.
- 4 Ym mis Mai 2018, cyhoeddodd yr Archwilydd Cyffredinol ei adroddiad rhagarweiniol, '[Myfyrio ar Flwyddyn Un - Sut mae cyrff cyhoeddus wedi ymateb i ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol \(Cymru\) 2015](#)' Daeth i'r casgliad bod cyrff cyhoeddus yn cefnogi egwyddorion y Ddeddf ac yn cymryd camau i newid y ffordd y maent yn gweithio.
- 5 Yn ystod 2018 a 2019 mae'r Archwilydd Cyffredinol yn cynnal archwiliadau ar draws y 44 o gyrff a gwmpesir gan y Ddeddf i oleuo'i adroddiad ar gyfer y Cynulliad Cenedlaethol yn 2020. Wrth ddatblygu ein dull o gynnal yr archwiliadau fe wnaethom ymgysylltu ag ystod o randdeiliaid a gwneud gwaith peilot yn ystod 2017-18. Rydym hefyd wedi cydweithio'n agos gyda Chomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol.
- 6 Roedd y gwaith rhagarweiniol a wnaed gennym yn 2017 yn cynnwys ystyried sut yr oedd cyrff cyhoeddus wedi pennu eu hamcanion llesiant. Prif ffocws y gwaith hwn yw'r ffordd y mae cyrff cyhoeddus yn cymryd camau i gyflawni eu hamcanion llesiant.
- 7 Fe gynhaliom ni ein hadolygiad ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (y Bwrdd Iechyd) rhwng mis Mawrth a mis Gorffennaf 2019.

Ffocws y gwaith

- 8 Fe archwilion ni i ba raddau y mae'r Bwrdd Iechyd yn:
 - cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy a'r pum ffordd o weithio er mwyn gwneud pethau'n wahanol;
 - gwreiddio'r egwyddor datblygu cynaliadwy mewn trefniadau a phrosesau craidd; ac yn

- cynnwys a gweithio gyda dinasyddion a rhanddeiliaid i gyflawni ei ddyletswydd llesiant.
- 9 Fe gynhalion ni adolygiad lefel-uchel o'r modd y mae'r Bwrdd Iechyd wedi parhau i ddatblygu ei drefniadau corfforaethol ers ein gwaith sylfaenol yn 2017, i oleuo sylwebaeth blwyddyn un yr Archwilydd Cyffredinol yn 2018. Fe wnaethom hefyd archwilio i ba raddau y mae'r Bwrdd Iechyd yn gweithio yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy ac yn cymhwyso'r pum ffordd o weithio trwy gam sy'n cael ei gymryd i gyflawni amcan llesiant. Yn benodol, fe wnaethom archwilio 'Ffyrdd Iach o Fyw – Pwysau Iach', menter i gynorthwyo pobl i wneud y dewisiadau cywir i wella'u hiechyd (a ddisgrifir yn [Atodiad 1](#)).
- 10 Mae [Arddangosyn 1](#) yn crynhoi'r pum ffordd o weithio a ddiffinnir yn nogfen Llywodraeth Cymru 'Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015: Yr Hanfodion'¹. Mae [Atodiad 2](#) yn nodi dangosyddion cadarnhaol ar gyfer pob un o'r pum ffordd o weithio yr ydym wedi'u hadnabod a'u defnyddio fel rhan o'n harchwiliad.

Arddangosyn 1: y 'pum ffordd o weithio' a ddiffiniwyd gan Lywodraeth Cymru

Y Pum Ffordd o Weithio	
Hirdymor	Pwysigrwydd sicrhau cydbwysedd rhwng anghenion tymor byr a'r angen am ddiogelw'r gallu i ddiwallu anghenion tymor hir hefyd.
Atal	Sut gall gweithredu i atal problemau rhag digwydd neu waethygu helpu cyrff cyhoeddus i gyflawni eu hamcanion.
Integreiddio	Ystyried sut gall amcanion llesiant y corff cyhoeddus effeithio ar bob un o'r nodau llesiant, ar bob un o'u hamcanion eraill, neu ar amcanion cyrff cyhoeddus eraill.
Cydweithio	Gallai cydweithredu ag unrhyw berson arall (neu wahanol adrannau yn y corff ei hun) helpu'r corff i fodloni ei amcanion llesiant.
Cynnwys	Pwysigrwydd cynnwys pobl sydd â diddordeb mewn cyflawni'r nodau llesiant, a sicrhau bod y bobl hynny'n adlewyrchu amrywiaeth yr ardal maent yn ei gwasanaethu.

- 11 Mae'r adroddiad hwn yn nodi ein canfyddiadau ynglŷn â dull corfforaethol y Bwrdd Iechyd o wreiddio'r egwyddor datblygu cynaliadwy a sut y mae'r pum ffordd o weithio wedi cael eu cymhwyso trwy ei waith ar 'Ffyrdd Iach o Fyw – pwysau iach' (y cam).

¹ [Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol \(Cymru\) 2015 Yr Hanfodion, Llywodraeth Cymru \(2015\)](#)

Prif ganfyddiadau

- 12 Canfu ein harchwiliad fod y **Bwrdd Iechyd wedi gwneud cynnydd o ran gwreiddio'r egwyddor datblygu cynaliadwy er mwyn gwneud pethau'n wahanol, ac mae angen cynnal hyn i gyflawni'r newid y mae am ei weld.**
- 13 Daethom i'r casgliad hwn am y rhesymau canlynol:
 - mae'r Bwrdd Iechyd wedi gwneud cynnydd o ran gwreiddio'r egwyddor datblygu cynaliadwy er mwyn gwneud pethau'n wahanol, ac mae angen cynnal hyn i gyflawni'r newid y mae am ei weld; and
 - mae enghreifftiau da o'r modd y mae'r pum ffordd o weithio'n cael eu cymhwyso, er bod gwahaniaethau rhwng blaenoriaethau rhanddeiliaid a heriau cyllido hirdymor yn dal i fodoli.
- 14 Trafodir ein canfyddiadau mewn manylder yn yr adrannau canlynol o'r adroddiad hwn.

Cyfleoedd ar gyfer gwella

- 15 Gan bod prif ddarpariaeth y Ddeddf wedi dod i rym yn 2016, mae'n anorfod y bydd ar gyfrif cyhoeddus angen amser i roi'r newid hwnnw ar waith yn llawn. Rydym yn cydnabod bod hwn yn gyfnod pontio a bod yr holl gyfrif cyhoeddus ar lwybr dysgu.
- 16 Fe gyflwynon ni ein canfyddiadau mewn gweithdy o gynrychiolwyr allweddol sy'n rhan o ymgorffori'r model cymdeithasol o ofal yn natblygiad canolfannau iechyd a llesiant a hybiau llesiant' ym mis Gorffennaf 2019. Yn y gweithdy hwn fe wnaeth y Bwrdd Iechyd ystyried ein canfyddiadau, adnabod cyfleoedd ar gyfer gwella mewn perthynas â'r cam ac fe ddechreuodd ystyried ymateb manylach.
- 17 Mae **Arddangosyn 2** yn nodi cyfleoedd y Bwrdd Iechyd ar gyfer gwella (I), sydd wedi'u bwriadu i roi cymorth i barhau i ddatblygu a gwreiddio'r egwyddorion datblygu cynaliadwy a'r pum ffordd o weithio.

Arddangosyn 2: cyfleoedd ar gyfer gwella.

Cyfleoedd ar gyfer gwella	
Hirdymor	
I1	Archwilio cyfleoedd i newid i fodel cyllido hirdymor i helpu i wneud yn siŵr bod modelau gwasanaeth newydd yn cael eu rhoi ar waith.
Atal	
I2	Parhau i gefnogi clystyrau gofal sylfaenol fel eu bod yn gallu arwain a llywio nodau o ran gwella iechyd y boblogaeth, llesiant ac atal.
I3	Parhau i fonitro ac adolygu mesurau deilliannau ar gyfer y presennol a'r dyfodol sy'n ymwneud â'r rhaglen 'Ffyrdd iach o fyw – pwysau iach' i sicrhau effeithiolrwydd parhaus wrth i'r rhaglen ddatblygu.
Integreiddio	

Cyfleoedd ar gyfer gwella

- 14 Mynd ati mewn ffordd systematig i adnabod ffyrdd y gall gwahanol randdeiliaid yn 'Ffyrdd iach o fyw – pwysau iach' alinio ac integreiddio'u priod waith.

Cydweithio

- 15 Diffinio effaith pwysau afiach mewn ystyr ehangach i randdeiliaid fel eu bod yn ymwybodol o'r effaith bosibl yn y dyfodol ar y galw am eu gwasanaethau.

- 18 Bydd ymateb rheolwyr y Bwrdd lechyd yn cael ei fewnosod fel **Atodiad 3** unwaith y caiff ei ddatblygu ac y cytunir arno. Bydd yr adroddiad terfynol yn cael ei gyhoeddi ar wefan Swyddfa Archwilio Cymru ar ôl cael ei ystyried gan y Bwrdd neu un o bwyllgorau perthnasol y Bwrdd.

Adroddiad Manwl

Rhan 1 – Trefniadau corfforaethol

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi gwneud cynnydd o ran gwreiddio'r egwyddor datblygu cynaliadwy er mwyn gwneud pethau'n wahanol, ac mae angen cynnal hyn i gyflawni'r newid y mae am ei weld

- 19 Cyn archwilio gwaith mewn perthynas â 'Ffyrdd iach o fyw – pwysau iach' roedd arnom eisiau deall sut y mae'r trefniadau corfforaethol yn rhoi cymorth i gyflawni'r gwaith hwnnw.
- 20 Cafodd Adroddiad Cynnydd Blynyddol y Bwrdd Iechyd ar Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol ei gyflwyno i'r Bwrdd ym mis Gorffennaf 2018. Fe'i datblygwyd i gael ei ddarllen ochr yn ochr ag adroddiadau cynnydd eraill ar gyfer y Bwrdd, gan gynnwys y Strategaeth Byw'n Iachach, Cadw'n Iach; Adroddiad Blynyddol y Bwrdd ar gyfer 2017-18; y Datganiad Ansawdd Blynyddol; a'r cynlluniau partneriaeth a gyhoeddwyd gan y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol a'r pedwar Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus. Bwriad y Bwrdd yw y bydd yr Adroddiadau Cynnydd Blynyddol yn ategu'r dogfennau eraill hyn, i helpu i enghreifftio cynnydd o ran alinio amcanion a chysondeb cyffredinol y dull.
- 21 Cyflwynodd y Bwrdd Iechyd olwg wedi'i diweddarau ar y cynnydd tuag at ei amcanion llesiant pan gyflwynodd offeryn hunanfyfrio i Swyddfa Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol yn gynnar yn 2019. Mae'n rhoi enghreifftiau cadarnhaol o gynnydd ac yn cydnabod meysydd lle mae rhagor i'w wneud (gweler yr enghreifftiau yn [Arddangosyn 3](#)).
- 22 Yn arbennig roedd arnom eisiau deall a yw'r Bwrdd Iechyd yn ymateb i'r egwyddor datblygu cynaliadwy a'r pum ffordd o weithio trwy:
 - wneud pethau'n wahanol i gyflawni newid;
 - datblygu trefniadau a phrosesau craidd; a
 - chynnwys dinasyddion a rhanddeiliaid.
- 23 Nodir ein canfyddiadau yn [Arddangosyn 3](#).

Arddangosyn 3: gwreiddio'r egwyddor datblygu cynaliadwy a'r pum ffordd o weithio

Gwneud pethau'n wahanol i gyflawni newid

Roedd y Bwrdd Iechyd yn gallu darparu enghreifftiau sy'n dangos ei fod yn gwneud cynnydd tuag at gymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy ond mae'n cydnabod bod angen cynnal y cynnydd hwn i gyflawni'r newid y mae am ei weld

- Rhoddir sylw i agenda Cenedlaethau'r Dyfodol gan gadeirydd y Bwrdd Iechyd ac mae'r tîm gweithredol yn helpu i wreiddio'r dull. Disgrifiodd uwch aelodau o staff sut y mae'r pum ffordd o weithio'n dod yn rhan reolaidd o waith ar y lefel gorfforaethol. Roedd papurau a gafodd y

Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad a'r Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Phrofiad yn darparu enghreifftiau o achosion lle mae hyn wedi digwydd.

- Mae fframwaith deilliannau lechyd y Cyhoedd yn canolbwyntio, ymhlith pethau eraill, ar atal a'r hirdymor. Mae cyfarwyddwyr yn gweithio gyda staff mewn timau ledled ardal y Bwrdd lechyd yng Ngogledd Cymru i atgyfnerthu'r ffocws hwn. Gwelsom adlewyrchiad o hyn yn Adroddiad Cynaliadwyedd y Bwrdd lechyd (2019) a'r Adroddiad Labordy Byw interim (Chwefror 2019).
- Dywedodd cyfweleion wrthym fod newidiadau i'r dull mewn ymateb i Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn y Bwrdd lechyd ac ar lefel genedlaethol yng Nghymru yn cael effaith gadarnhaol ar ba mor dda y mae'r egwyddor datblygu cynaliadwy a'r pum ffordd o weithio'n cael eu cymhwysu. Roeddent yn ystyried bod cymeradwyo dyraniadau o'r Gronfa Drawsnewid yn gam cadarnhaol yn hyn o beth.
- Mae rhai amcanion sefydliadol yn symud yn nes at ei gilydd ar draws sefydliadau partner, er bod gwahaniaeth o hyd ac fe gydnabuwyd fod rhagor i'w wneud. Trafodir y mater ymhellach yn Rhan 2 o'r adroddiad hwn.

Datblygu trefniadau a phrosesau craidd

Ceir enghreifftiau pendant o sut y mae'r Bwrdd lechyd yn datblygu ei drefniadau a'i brosesau craidd i ategu'r egwyddor datblygu cynaliadwy

- Mae'r Bwrdd lechyd wedi sefydlu gofyniad bod y pum ffordd o weithio'n cael eu hystyried fel rhan o'r canlynol:
 - amodau gorchwyl pwyllgorau ffurfiol,
 - papurau a gyflwynir i bwyllgorau; a
 - gweithdrefnau a pholisïau.
- Dywedodd y Bwrdd lechyd fod trefniadau partneriaeth yn canolbwyntio'n gynyddol ar yr egwyddor datblygu cynaliadwy.
- Rhoddwyd cyfrif am y dull Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol mewn diwygiad llawn o adroddiad blynyddol y Bwrdd lechyd a'i adroddiad blynyddol ar ei berfformiad.
- Mae'r Bwrdd lechyd wedi gwreiddio datblygu cynaliadwy ymhellach fel egwyddor galluogol yn ei strategaeth glinigol, 'Byw'n lachach, Cadw'n lach'. Fe wnaed hyn yn eglur yn ystod y cynnydd a wnaed gyda'r cynnydd, fel a nodir n Rhan 2 o'r adroddiad hwn.
- Mae'r angen i fuddsoddi i arbed, fel ymagwedd at gynllunio, yn amlwg yn cael ei gefnogi gan y tîm gweithredol. Mae hyn wedi arwain at gynnwys elfennau ataliol yn y Cynllun Orthopedig a ffocws ar waith ataliol yn nes at y claf fel rhan o ddatblygu gwasanaethau strôc.

Cynnwys dinasyddion a rhanddeiliaid

Mae'r Bwrdd lechyd yn cydnabod yr angen am ddulliau arloesol o gynnwys a gweithio gyda dinasyddion a rhanddeiliaid mewn perthynas â gofynion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol, a cheir enghreifftiau o sut y mae hyn yn datblygu

- Dywedodd cyfweleion fod disgwyl i Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol gael ei hystyried fel rhan o sgysiau gyda dinasyddion a rhanddeiliaid. Mae casgliad eang o 'asedau' llesiant wedi cael eu cynnwys fel rhan o weithgareddau a sgysiau cynnwys.
- Mae rhaglen ymgysylltu helaeth yn mynd rhagddi, gyda chynrychiolwyr y Bwrdd lechyd yn mynd allan i grwpiau presennol a manau cyfarfod i ymgysylltu ynghylch datblygiadau i wasanaethau. Mae'r tîm ymgysylltu wedi cael hyfforddiant ar arfer gorau, ar y cyd â staff yn y tîm cynllunio a strategaeth. Mae'r tîm ymgysylltu wedi datblygu rhwydweithiau ymarferwyr ymgysylltu y mae unrhyw un sy'n rhan o ymgysylltu'n cael ei wahodd iddynt.
- Mae'r pedwar BGC ar draws ardal y Bwrdd lechyd yn datblygu eu rôl yn hyn o beth. Mae'r amgylchedd ar agenda pob un ohonynt, ac maent yn dechrau cydweithio'n agosach ar y

materion hyn. Ceir rhai aelodau cyffredin ar draws y BPRh a'r BGCau, sydd o gymorth gyda chyfathrebu. Ceir barn bod angen i hyn fynd ymhellach.

- O dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol mae'r Bwrdd Iechyd wedi datblygu'r sgwrs "yr hyn sydd o bwys" gydag unigolion, gan alluogi mwy o gydweithio ar ddatblygu gwasanaethau. Hefyd, mae Fforwm Gwerth Cymdeithasol Gogledd Cymru yn gweithio i gefnogi a galluogi'r broses o hyrwyddo gwerth cymdeithasol, yn unol â dyletswyddau Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol.
- Mae datblygiad gwasanaethau strôc yn cael ei gyflawni trwy gydgyhyrchu gyda rhanddeiliaid a phartneriaid eraill.

Rhan 2 – Archwilio'r gwaith mewn perthynas â 'Ffyrdd iach o fyw – pwysau iach'

Mae enghreifftiau da o'r modd y mae'r pum ffordd o weithio'n cael eu cymhwyso, er bod gwahaniaethau rhwng blaenoriaethau rhanddeiliaid a heriau cyllido hirdymor yn dal i fodoli

- 24 Fe wnaethom archwilio gwaith y Bwrdd Iechyd ar y cam 'Ffyrdd iach o fyw – pwysau iach' i ddangos sut y mae'r Bwrdd Iechyd yn gweithio mewn partneriaeth gyda sefydliadau rhanddeiliaid lleol eraill i gynorthwyo pobl i wneud dewisiadau gwybodus mewn perthynas â'u hiechyd eu hunain, ac i hybu iechyd gwell ar gyfer y boblogaeth yn gyffredinol. Nod y gwaith yw lleihau anghydraddoldebau iechyd, yn enwedig trwy ganolbwyntio'r cymorth ar gymunedau y mae arnynt ei angen fwyaf. Un o flaenoriaethau'r gwaith mewn partneriaeth yw sefydlu gwasanaethau ffordd o fyw i gefnogi iechyd a llesiant, y mae elfen allweddol ohono'n ymwneud â helpu pobl i gyflawni pwysau iach a chadw'n egniol. Ceir rhagor o wybodaeth am y cam yn [Atodiad 1](#).

Hirdymor: Mae ffocws clir ar anghenion byrdymor a hirdymor, ond nid yw'r model cyllido presennol yn seiliedig ar ddull hirdymor

- 25 Fe chwilion ni am dystiolaeth o'r canlynol:
- dealltwriaeth drylwyr am anghenion cyfredol a hirdymor a'r heriau a chyfleoedd cysylltiedig;
 - cynllunio dros raddfa amser briodol;
 - adnoddau a ddyrennir i sicrhau manteision hirdymor; a
 - monitro ac adolygu priodol.
- 26 Canfuom y cryfderau canlynol:
- mae Tîm Iechyd y Cyhoedd a'r Tîm Gwella ac Anghydraddoldebau Iechyd yn bwriadu cyflawni deilliannau hirdymor mewn perthynas â phwysau iach trwy raglen waith; er enghraifft, gordewdra mamau, Ysgol Iach, Beth Am Symud Gogledd Cymru; ac
 - mae datrysiadau wedi cynnwys ymgysylltu â phobl i wneud newidiadau i ymddygiad unigolion a chymunedau, sydd wedi'u bwriadu i drosi'n welliannau parhaus i lesiant.
- 27 Canfuom y pwyntiau dysgu canlynol:

- mae cyllid byrdymor ar gyfer prosiectau peilot yn aml yn golygu bod diffyg sicrwydd ynghylch y potensial i brif ffrydio'r gwaith; er enghraifft, mae model cyllido'r trydydd sector yn amrywiol (e.e. dros 1, 2 neu 3 blynedd);
- cydnabu'r Bwrdd Iechyd fod cyfleoedd i gael rhagor o werth o'r trydydd sector (20,000 o sefydliadau'r trydydd sector yng Ngogledd Cymru), efallai trwy sicrhau eu cyfraniad at drafodaethau ynghylch cyllid cyfunol;
- ychydig o sefydliadau'r trydydd sector sy'n canolbwyntio ar 'bwysau iach' ond mae hyn yn esblygu gyda mentrau presgripsiynu cymdeithasol a bwydo ar y fron 3ydd sector Cyswllt Conwy yn cael eu rhoi fel enghreifftiau; ac
- mae angen llywio cynllunio mwy hirdymor ar y cyd trwy gymorth gan yr holl randdeiliaid perthnasol ar lefelau rhanbarthol ac isranbarthol. Mae clystyrau'n darparu cyfleoedd i weithio ar draws sectorau.

Atal: Ffyrdd iach o fyw – mae pwysau iach yn seiliedig ar atal a bydd angen i glystyrau gael eu cynorthwyo'n llawn i roi'r dull hwn ar waith

28 Fe chwilion ni am dystiolaeth o'r canlynol:

- dealltwriaeth drylwyr am natur y broblem a'r math o broblem y gallai'r cam helpu i'w hatal rhag digwydd neu fynd yn waeth;
- adnoddau a ddyrennir i sicrhau y bydd manteision ataliol yn cael eu cyflawni; a
- gwaith i fonitro ac adolygu pa mor effeithiol yw'r cam o ran atal problemau rhag digwydd neu fynd yn waeth.

29 Canfuom y cryfderau canlynol:

- mae staff corfforaethol a phrosiectau'n deall achosion sylfaenol gordewdra a'r perthnasoedd rhyngddynt, ac mae eu gwaith yn gwbl seiliedig ar dystiolaeth;
- mae'r rhaglen ffordd o fyw'n gwella deilliannau ar gyfer cleifion cyn llawdriniaethau gyda thystiolaeth o ostyngiadau mewn llawdriniaethau o ganlyniad i ymddygiadau iachach;
- cydnabyddiaeth i bwysigrwydd Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol o ran datblygu mesurau ataliol; a
- rôl y Gronfa Drawsnewid o ran galluogi'r dull ataliol hwn.

30 Canfuom y pwyntiau dysgu canlynol:

- mae gan glystyrau rôl allweddol o ran cefnogi gwaith ataliol, er nad ydynt eto'n cael eu cynorthwyo'n llawn i gyflawni'r dull hwn; a
- bydd monitro ac adolygu effeithiolrwydd deilliannau'n hanfodol wrth i'r rhaglen waith ddatblygu.

Integreiddio: Mae'r dull Labordai Byw wedi adnabod camau cyffredin posibl i helpu'r Bwrdd Iechyd a'i bartneriaid i fynd i'r afael â gordewdra, er nad yw'r dull cyffredinol o fynd ar drywydd integreiddio'n systematig eto

- 31 Fe chwilion ni am dystiolaeth o ystyried y canlynol:
- sut y gallai'r cam hwn gyfrannu at y saith nod llesiant cenedlaethol;
 - sut y bydd cyflawni'r cam hwn yn effeithio ar amcanion llesiant a blaenoriaethau ehangach y Cyngor; a
 - sut y bydd cyflawni'r cam hwn yn effeithio ar amcanion llesiant cyrff cyhoeddus eraill.
- 32 Canfuom y cryfderau canlynol:
- mae rhanddeiliaid lleol yn dysgu gyda'i gilydd ac yn meddwl sut y gellir integreiddio gwasanaethau; a
 - bu'r Bwrdd Iechyd, ei bartneriaid a'r cyhoedd yn gweithio ar y dull 'Labordai Byw'² ac maent wedi cyhoeddi adroddiad interim sy'n nodi camau gweithredu ar y cyd i fynd i'r afael â gordewdra a'r agenda llesiant.
- 33 Canfuom y pwynt dysgu canlynol:
- nid yw integreiddio'n cael ei ystyried yn systematig gan rhanddeiliaid eto, ac mae wedi bod yn oportiwnistaidd i ryw raddau yn hytrach na chael ei gynllunio.

Cydweithio: Er gwaethaf cydweithio effeithiol, mae tensiynau wedi codi pan nad yw blaenoriaethau sefydliadol wedi'u halinio â'i gilydd

- 34 Fe chwilion ni am dystiolaeth bod y Bwrdd Iechyd:
- wedi ystyried sut y gallai weithio gydag eraill i gyflawni'r cam (i gyflawni ei amcanion llesiant, neu gynorthwyo corff arall i gyflawni ei amcanion llesiant);
 - yn cydweithio'n effeithiol i gyflawni'r cam; ac
 - yn monitro ac yn adolygu a yw cydweithio'n ei helpu ef neu'n helpu ei rhanddeiliaid i gyflawni amcanion llesiant.
- 35 Canfuom y cryfderau canlynol:
- Mae Beth am Symud Gogledd Cymru yn sefydlu agendau gweithgarwch corfforol ar y cyd gyda blaenoriaethau sefydliadol unigol;

² [Labordai Byw](#) yw un o'r ffyrdd y mae Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru yn rhoi cyngor a chymorth i gyrff cyhoeddus.

- mae rhanddeiliaid wedi dechrau cydnabod bod ganddynt ran i'w chwarae yn yr agenda 'pwysau iach', er enghraifft trwy chwaraeon a gweithgareddau hamdden; ac
- mae rhanddeiliaid yn arbennig o barod i gydweithio lle maent yn gallu gweld yn glir bod rôl iddynt hwy eu hunain.

36 Canfuom y pwyntiau dysgu canlynol:

- er bod cydweithio wedi cynyddu, nid yw eto wedi gwreiddio ar bob lefel o weithio;
- mae'r Grŵp Trawsnewid Gwella Iechyd ac Anghydraddoldebau yn canolbwyntio ar fynd i'r afael â gordewdra 'Lefel 1' gyda dull aml-bartner. Fodd bynnag, mae angen ystyried ai 'pwysau iach' yw'r ffordd orau o fframio'r gwaith yn y maes hwn. Er enghraifft, gallai'r gwaith ganolbwyntio ar effaith economaidd, pensiynau, effaith amgylcheddol a.y.b.; ac
- mae ffocws traddodiadol y Bwrdd Iechyd wedi bod ar ymyriadau aciwt a chlinigol unwaith y mae gordewdra wedi dod yn broblem. Mae angen o hyd iddo ddefnyddio'i adnoddau i ymdrin â'r ail o'r rhain ac mae hyn yn creu rhywfaint o densiwn wrth geisio cydweithio gyda rhanddeiliaid eraill mewn perthynas ag atal.

Cynnwys: Mae'r Bwrdd Iechyd yn cydnabod pwysigrwydd cynnwys pobl wrth fynd i'r afael â gordewdra ac nad yw'r GIG yn gallu gwneud hynny ar ei ben ei hun

37 Fe chwilion ni am dystiolaeth bod y Bwrdd Iechyd:

- wedi adnabod pwy y mae angen iddo'u cynnwys wrth ddylunio a chyflawni'r cam;
- wedi mynd ati mewn ffordd effeithiol i gynnwys rhanddeiliaid wrth ddylunio a chyflawni'r cam;
- wedi defnyddio canlyniadau cynnwys pobl i ddylanwadu ar ddatblygu a chyflawni'r cam; ac
- wedi ceisio dysgu gwersi a gwella'i ddull o gynnwys.

38 Canfuom y cryfderau canlynol:

- mae cynnwys defnyddwyr gwasanaethau blaenorol yn y gwaith o gyflawni'r rhaglen wedi cael adborth cadarnhaol iawn, gan eu bod yn gallu defnyddio'u profiad hwy eu hunain i wneud y dull yn un y mae defnyddwyr gwasanaethau eraill yn gallu uniaethu'n fwy ag ef;
- Mae Labordy Byw wedi canfod 'poethfan' yn Llanrwst. O ganlyniad, mae'r Bwrdd Iechyd yn bwriadu datblygu partneriaeth leol o sefydliadau cyhoeddus, preifat, gwirfoddol a chymunedol a phobl leol i greu a lansio Llanrwst fel "Pentref a Chymuned Iach" gydag ymgyrch i newid y naratif o ran byw'n iach; ac

- mae'r Bwrdd Iechyd yn targedu trawstoriad o'r gymuned i hyfforddi grwpiau i weithredu fel hyrwyddwyr ac i ledaenu a hyrwyddo gwybodaeth am yr agenda 'Byw'n Iach – pwysau iach'.

39 Canfuom y pwyntiau dysgu canlynol:

- her taro cydbwysedd rhwng rhaglenni seiliedig ar y boblogaeth ar raddfa fawr gyda'r rhai sy'n canolbwyntio ar unigolion;
- yn ogystal â gwneud eu gwaith, gall aelodau o staff gael effaith personol eang ar eu cymunedau felly gall eu cynnwys mewn mentrau fod yn ddull hyrwyddo pwerus iawn; ac
- mae cyfle i hyrwyddo dull Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol ymhellach ymhlith staff meddygol.

Atodiad 1

Y Cam

Gwybodaeth a ddarparwyd gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr ar y cam: Gwaith mewn perthynas â 'Ffyrdd iach o fyw – pwysau iach'

Eglurhad o'r cam

Rydym yn dymuno gweithio mewn partneriaeth i gynorthwyo pobl i wneud y dewisiadau cywir ac i hybu iechyd y boblogaeth. Mae lleihau anghydraddoldebau iechyd yn rhan bwysig o'r cynllun hwn. Mae arnom eisiau cefnogi'r cymunedau y mae arnynt ei angen fwyaf.

Un o'n blaenoriaethau yw sefydlu gwasanaethau ffordd o fyw i gynorthwyo pobl Gogledd Cymru i wneud dewisiadau gwybodus am eu hiechyd a'u lles. O fewn hyn, mae cynorthwyo pobl i gyrraedd pwysau iach a chadw'n egniol yn elfen allweddol. Mae'r Pum Ffordd o Weithio³ yn ddull arall ar gyfer fframio pwysigrwydd y gwaith hwn

Pam fod y Bwrdd Iechyd yn gwneud hyn?

Yn ein strategaeth hirdymor, Byw'n Iachach, Cadw'n Iach, fe wnaethom adnabod yr angen i ganolbwyntio ar helpu pobl i wneud dewisiadau iach o ran eu ffordd o fyw. Fe edrychom ni ar y dystiolaeth yn Gwneud Gwahaniaeth: Buddsoddi mewn Iechyd a Llesiant Cynaliadwy i Bobl Cymru (Iechyd Cyhoeddus Cymru, 2016). Dywedodd pobl wrthym yn y trafodaethau a gawsom am yr hyn sy'n bwysig y dylem ganolbwyntio'n fwy ar gynorthwyo pobl i reoli eu hiechyd a'u llesiant hwy eu hunain.

Beth mae'r Bwrdd Iechyd yn ei wneud i gyflawni'r cam hwn?

Fe sefydlom ni Grŵp Trawsnewid Gwella Iechyd ac Anghydraddoldebau. Mae'r grŵp hwn wedi bod yn gweithio i adnabod ac arwain rhaglen o waith i gefnogi pwysau iach. Mae rhai enghreifftiau fel a ganlyn:

Maes

Bod yn egniol

Enghreifftiau o Waith

Beth Am Symud Gogledd Cymru, gwaith mewn partneriaeth gyda Chwaraeon Gogledd Cymru

Gwaith gyda Chwaraeon Anabledd Cymru

Iechyd gwyrdd

Edrych ar y cysylltiadau rhwng mannau gwyrdd ac agored, ac iechyd a lles

³ Set o negeseuon seiliedig ar dystiolaeth yw'r Pum Ffordd o Weithio ac maent wedi'u bwriadu i wella iechyd meddwl a llesiant y boblogaeth gyfan. Fe'u datblygwyd gan y Sefydliad Economeg Newydd o dystiolaeth a gafwyd yn y prosiect Foresight ar Gyfalaf a Llesiant Meddyliol (2008).

Presgripsiynu cymdeithasol	Fe ddatblygodd rhwydwaith Gwnaed yng Ngogledd Cymru ddull seiliedig ar asedau o fynd ar drywydd llesiant
Diet iach a phwysau iach	Mentrau Ysgolion Iach, menter “Labordy Byw” yn cefnogi plant a phobl ifanc, gwasanaethau rheoli pwysau, y Rhaglen Ffordd o Fyw sy’n cefnogi’r llwybr orthopedig Hyfforddi bydwagedd ac ymwelwyr iechyd i gynorthwyo teuluoedd i ddilyn ffyrdd iach o fyw Lansio’r rhaglen bwydo babanod a’r rhaglen mesur plant
Cefnogi ein staff	Mentrau iechyd a llesiant staff, ac ennill Gwobr Aur a Phlatinwm Cymru Iach ar Waith

Atodiad 2

Y Pum Ffordd o Weithio

Mae'r tabl isod yn nodi 'dangosyddion cadarnhaol' ar gyfer pob un o'r pum ffordd o weithio yr ydym wedi'u hadnabod a'u defnyddio i helpu i oleuo ein hasesiadau sy'n ystyried i ba raddau y gall cyrff fod yn cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy. Nid ydym yn bwriadu i'r dangosyddion gael eu defnyddio fel 'rhestr wirio'. Rydym wedi'u defnyddio fel 'dinasyddion' i'n helpu i ddod i gasgliadau, yn hytrach na 'phenderfynyddion' sy'n dynodi i ba raddau y mae corff yn gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth gymryd camau i gyflawni ei amcanion llesiant.

Beth fyddai'n dangos bod corff yn cymhwyso'r ffordd o weithio hirdymor yn llawn?

- Ceir dealltwriaeth glir am yr hyn y mae 'hirdymor' yn ei olygu yng nghyd-destun y Ddeddf.
- Maent wedi dylunio'r cam i gyflawni'r amcan(ion) llesiant a chyfrannu at eu gweledigaeth hirdymor.
- Maent wedi dylunio'r cam i gyflawni manteision yn y tymor byr neu ganolig, y ceir cydbwysedd rhyngddynt a'r effaith dros yr hirdymor (yng nghyd-destun y prosiect).
- Maent wedi dylunio'r cam yn seiliedig ar ddealltwriaeth soffistigedig am yr angen a phwysau yn awr ac yn y dyfodol, gan gynnwys dadansoddiad o dueddiadau'r dyfodol.
- O ganlyniad, ceir dealltwriaeth gynhwysfawr am risgiau a chyfleoedd yn awr ac yn y dyfodol.
- Mae adnoddau wedi cael eu dyrannu i sicrhau bod manteision hirdymor yn ogystal â manteision byrdymor yn cael eu cyflawni.
- Ceir ffocws ar gyflawni deilliannau, gyda cherrig milltir/camau cynnydd wedi'u nodi lle bydd deilliannau'n cael eu cyflawni dros yr hirdymor.
- Maent yn agored i ffyrdd newydd o wneud pethau a allai helpu i ddwyn manteision dros yr hirdymor.
- Maent yn gwerthfawrogi gwybodaeth ac yn mynd ar drywydd dulliau seiliedig ar dystiolaeth.

Beth fyddai'n dangos bod corff yn cymhwyso'r ffordd o weithio ataliol yn llawn?

- Mae'r corff yn ceisio deall achosion sylfaenol problemau fel bod modd mynd i'r afael â chylchoedd negyddol a heriau sy'n pontio'r cenedlaethau.
- Mae'r corff yn ystyried heriau o safbwynt systemau cyfan, gan gydnabod a gwerthfawrogi'r manteision hirdymor y gallant eu dwyn i bobl a lleoedd.
- Mae'r corff yn dyrannu adnoddau i gamau ataliol sy'n debygol o gyfrannu at ddeilliannau gwell a defnydd gwell o adnoddau dros y tymor hwy, hyd yn oed lle gallai hyn gyfyngu ar y gallu i ddiwallu rhai anghenion byrdymor.
- Ceir trefniadau penderfynu ac atebolrwydd sy'n cydnabod gwerth camau ataliol ac yn derbyn gostyngiadau byrdymor mewn perfformiad ac adnoddau wrth fynd ar drywydd gwelliannau a ragwelir mewn deilliannau ac yn y defnydd o adnoddau.

Beth fyddai'n dangos bod corff yn defnyddio dull 'integredig'?

- Mae unigolion ar bob lefel yn deall eu cyfraniad at wireddu'r weledigaeth a'r amcanion llesiant.
- Mae unigolion ar bob lefel yn deall yr hyn y mae gwahanol rannau o'r sefydliad yn ei wneud ac yn mynd ati mewn modd rhagweithiol i geisio cyfleoedd i weithio ar draws ffiniau sefydliadol. Caiff hyn ei efelychu yn eu gwaith gyda chyrrff cyhoeddus eraill.
- Mae unigolion ar bob lefel yn cydnabod y dibyniaethau traws-sefydliadol sy'n rhan o wireddu'r uchelgais a chyflawni'r amcanion.
- Ceir diwylliant agored lle mae gwybodaeth yn cael ei rhannu.
- Ceir dealltwriaeth sydd wedi datblygu'n dda am y modd y mae'r amcanion llesiant a'r camau i'w cyflawni'n effeithio ar gyrff eraill yn y sector cyhoeddus.
- Mae unigolion yn gweithio mewn modd rhagweithiol ar draws ffiniau sefydliadol i wneud y cyfraniad mwyaf posibl ar draws y nodau llesiant a lleihau effeithiau negyddol i'r eithaf.
- Mae trefniadau llywodraethu, strwythurau a phrosesau'n cefnogi hyn, ac felly hefyd ymddygiadau.

Beth fyddai'n dangos bod corff yn cydweithio'n effeithiol ?

- Mae'r corff yn canolbwyntio ar le, cymuned a deilliannau yn hytrach na ffiniau sefydliadol.
- Mae gan y corff ddealltwriaeth dda am amcanion partneriaid a'u cyfrifoldebau, sy'n helpu i lywio gweithgarwch cydweithredol.
- Mae gan y corff berthnasoedd cadarnhaol ac aeddfed â rhanddeiliaid, lle caiff gwybodaeth ei rhannu mewn ffordd agored a thryloyw.
- Mae'r corff yn cydnabod ac yn gwerthfawrogi'r cyfraniadau y gall yr holl bartneriaid eu gwneud.
- Mae'r corff yn ceisio canfod prosesau cyffredin a ffyrdd cyffredin o weithio, lle y bo'n briodol.

Beth fyddai'n dangos bod corff yn cynnwys pobl yn effeithiol?

- Deall pwy y mae angen eu cynnwys a pham.
- Myfyrio pa mor dda y mae'r anghenion a'r heriau a wynebir gan y bobl hynny'n cael eu deall ar hyn o bryd.
- Gweithio mewn modd cydgynhyrchiol, gan weithio gyda rhanddeiliaid i ddylunio a chyflawni.
- Ystyried barn rhanddeiliaid fel ffynhonnell wybodaeth hanfodol a fydd yn helpu i gyflawni deilliannau gwell.
- Sicrhau bod yr amrywiaeth lawn o randdeiliaid yn cael eu cynrychioli a'u bod yn gallu cymryd rhan.
- Bod â pherthnasoedd aeddfed, seiliedig ar ymddiriedaeth â'i randdeiliaid lle ceir deialog barhaus a lle caiff gwybodaeth ei rhannu mewn ffordd agored a thryloyw.
- Sicrhau bod rhanddeiliaid yn deall effaith eu cyfraniad.
- Ceisio adborth gan randdeiliaid allweddol a ddefnyddir i helpu i ddysgu a gwella.

Atodiad 3

Ymateb rheolwyr y Bwrdd Iechyd i gyfleoedd ar gyfer gwella

Bydd ymateb rheolwyr y Bwrdd Iechyd yn cael ei fewnosod yma. Bydd yr atodiad hwn yn rhan o'r adroddiad terfynol a fydd yn cael ei gyhoeddi ar wefan Swyddfa Archwilio Cymru unwaith y bydd yr adroddiad wedi cael ei ystyried gan y Bwrdd neu un o bwyllgorau perthnasol y Bwrdd.

- 40 Fe wnaeth y Bwrdd Iechyd ystyried ein canfyddiadau yn y gweithdy a gynhaliwyd ym mis Gorffennaf 2019 ac fe gytunodd ar nifer o gyfleoedd i wella o ran gwaith mewn perthynas â 'Ffyrdd iach o fyw – pwysau iach'. Mae'r tabl canlynol yn cyflwyno'r camau gweithredu y mae'r Bwrdd Iechyd wedi'u hadnabod mewn ymateb.

Cyfleoedd ar gyfer gwella		Camau gweithredu, cyfrifoldebau, amserlenni
Hirdymor		
I1	Archwilio cyfleoedd i newid i fodel cyllido hirdymor i helpu i wneud yn siŵr bod modelau gwasanaeth newydd yn cael eu rhoi ar waith.	
Atal		
I2	Parhau i gefnogi clystyrau gofal sylfaenol fel eu bod yn gallu arwain a llywio nodau o ran gwella iechyd y boblogaeth, llesiant ac atal.	
I3	Parhau i fonitro ac adolygu mesurau deilliannau ar gyfer y presennol a'r dyfodol sy'n ymwneud â'r rhaglen 'Ffyrdd iach o fyw – pwysau iach' i sicrhau effeithiolrwydd parhaus wrth i'r rhaglen ddatblygu.	
Integreiddio		
I4	Mynd ati mewn ffordd systematig i adnabod ffyrdd y gall gwahanol randdeiliaid yn 'Ffyrdd iach o fyw – pwysau iach' alinio ac integreiddio'u priod waith.	
Cydweithio		
I5	Diffinio effaith pwysau afiach mewn ystyr ehangach i randdeiliaid fel eu bod yn ymwybodol o'r effaith bosibl yn y dyfodol ar y galw am eu gwasanaethau.	

- 41 Byddwn yn monitro cynnydd y Bwrdd Iechyd o ran rhoi'r camau gweithredu hyn ar waith, ac i ba raddau y maent yn mynd i'r afael â'r materion yr ydym wedi'u hadnabod yn ein canfyddiadau, trwy ein rhaglenni gwaith ar gyfer y dyfodol.

Wales Audit Office
24 Cathedral Road
Cardiff CF11 9LJ

Tel: 029 2032 0500
Fax: 029 2032 0600
Textphone: 029 2032 0660

E-mail: info@audit.wales
Website: www.audit.wales

Swyddfa Archwilio Cymru
24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd CF11 9LJ

Ffôn: 029 2032 0500
Ffacs: 029 2032 0600
Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru
Gwefan: www.archwilio.cymru